

COMMISSION DE LA MOBILITE,
DES ENTREPRISES PUBLIQUES
ET DES INSTITUTIONS
FEDERALES

COMMISSIE VOOR MOBILITEIT,
OVERHEIDSBEDRIJVEN EN
FEDERALE INSTELLINGEN

du

van

MARDI 22 MARS 2022

DINSDAG 22 MAART 2022

Après-midi

Namiddag

Le développement des questions et interpellations commence à 14 h 56. La réunion est présidée par M. Jean-Marc Delizée.

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 14.56 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Jean-Marc Delizée.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01 Vraag van Stefaan Van Hecke aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het aanbod van de Nationale Loterij voor jongeren" (55025579C)

01 Question de Stefaan Van Hecke à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'offre de la Loterie Nationale pour les jeunes" (55025579C)

01.01 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de staatssecretaris, om efficiënt te werken, zal ik verwijzen naar mijn ingediende vraag.

Meneer de staatssecretaris, Jannie Haek, ceo van de Nationale Loterij beweerde in de GVA op 14/01/2022 "De Nationale Loterij is veel meer dan spelen. Uiteindelijk is de hele samenleving de grote winnaar van de goede resultaten." Hij normaliseert gokken, verlaagt de drempel om te starten en geeft mensen die reeds gokken de indruk dat het niet zo problematisch is. Directeur van het VAD (Vlaams Expertisecentrum Alcohol en andere Drugs), Katleen Peleman, merkte op 16/02/2022 in De Knack op dat de indruk wordt gecreëerd dat de Nationale Loterij een liefdadigheidsinstelling is in plaats van een kansspelonderneming.

In uw beleidsnota verklaart u: "sommige gokbedrijven leggen via een slimme marketingfocus en productontwikkeling hun focus op de meest kwetsbare profielen. Dit tast onrechtstreeks de reputatie van de Nationale Loterij inzake spelersbescherming aan." De website van de Nationale Loterij bevat echter ook veel onschuldig ogende spelletjes waarop je met kleine bedragen kan gokken en waarbij het gevoel afgestemd is op jongeren, en dus, kwetsbare profielen. Bij Woohoo lees je: "Ga je op trektocht in de piramides en verover je hun verborgen schatten, neem je deel aan de meest kleurrijke races of neem een duik in de vele geluksfonteinen. Bij Woohoo! is er voor elk wat wils!"

Nog volgens uw beleidsplan dient men een evenwicht na te streven tussen bescherming van spelers en de product aantrekkelijkheid, zodat spelers weg worden gehouden van het illegale aanbod. Het is volgens u belangrijk om spelers te kunnen kanaliseren naar spelen met een laag risiconiveau. Dit is echter niet bewezen. Experts uit de hulpverlening geven aan dat bijna alle gokkers hun verslaving hebben ontwikkeld op legale websites. Deze kanaliseringgedaagde ook nog eens inzetten als argument om reclame te maken, zorgt eigenlijk voor nog meer verslavingsrisico.

Hieromtrent heb ik de volgende vragen:

1. Hoe zorgt de Nationale Loterij ervoor dat haar aanbod minder aantrekkelijk is voor jongeren?

2. *Hoe motiveert u gokspelen op de website van de Loterij die volledig zijn afgestemd op de 'look and feel' van jongeren?*

3. *Welke wetenschappelijke bewijzen zijn er om de kanaliseringgedaagde in uw beleidsnota te motiveren? Graag een volledig overzicht.*

4. *Op welke manier wordt er samengewerkt met organisaties zoals het VAD en andere die expertise hebben omtrent gokpreventie en gokverslaving?*

Krachtens artikel 127, nr. 2, van het Reglement van de Kamer moeten de vragen "een actueel karakter hebben en van algemeen belang zijn". De toepasselijke bepalingen inzake persoonsgegevens dienen hierbij in acht te worden genomen.

01.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer Van Hecke, zoals u weet, is het aanbod van de kansspelactiviteiten door privé-exploitanten in de voorbije jaren sterk gegroeid. De geplaatste inzetten bij deze privé-exploitanten worden inmiddels geraamd op 10 miljard euro, tegenover 1,5 miljard euro bij de Nationale Loterij.

Om u maar een idee te geven, tien jaar geleden was de omzet ongeveer gelijk. Die schommelde toen rond 1 miljard euro voor zowel de Nationale Loterij als de privémarkt.

In deze context wordt de Nationale Loterij gedwongen concurrentieel te blijven en te moderniseren. De Nationale Loterij heeft de wettelijke verplichting door middel van een modern en attractief aanbod de bestaande spelers van loterijen, weddenschappen, wedstrijden en kansspelen aan te trekken tot het spelen met een laag risico, zonder marktverruimend op te treden.

Daartoe heeft de Nationale Loterij een gamma van producten ontwikkeld om zich ook aan te passen aan de digitale evolutie. De opdracht van de Nationale Loterij is niet alleen de spelers recreatieve spelen aan te bieden, maar ook kwetsbare groepen te beschermen.

De Nationale Loterij doet dat, ten eerste, door de focus van haar marketingbeleid te leggen op een breed publiek dat deelneemt aan haar spelen voor kleine inzetten en met een lage frequentie.

Ten tweede vertonen de loterijspelen van de Nationale Loterij, ook de digitale spelen trouwens, alle een laag verslavingsrisico in vergelijking met de kansspelen die door privé-exploitanten worden aangeboden. De Nationale Loterij heeft bijvoorbeeld geen spelen in haar aanbod waarbij men voor iedere euro inzet 0,95 eurocent of meer terugkrijgt. Bovendien wordt nooit de indruk gewekt dat men een controle heeft op het resultaat, wat heel vaak wel het geval is bij privéspelen.

De nieuwe spelen van de Nationale Loterij worden ook systematisch onderworpen aan een risicoanalyse onder toezicht van de Hoge Raad voor de Ethiek inzake Loterijspelen en Kansspelen.

Ten derde zijn er de dwingende speellimieten op het e-Lottoplatform, die spelers effectief beschermen. Spelers kunnen niet onbeperkt hun speellimieten verhogen zoals dat bij privé-exploitanten helaas veel te vaak het geval is.

Wat dat laatste betreft, moet jammer genoeg worden vastgesteld dat er nog steeds bonussen en zelfs heel grote geschenken worden aangeboden, maar ik kan daar wegens de bevoegdheidsverdeling weinig over zeggen. Ik heb alleen in de emotie uitgedrukt wat mijn mening is.

Ten vierde, het feit dat de CEO allusie maakt op het feit dat alle winsten van de Nationale Loterij terugvloeien naar de collectiviteit, inclusief een transparant beleid omtrent een goededoelenpolitiek ten belope van 200 miljoen euro, draagt ongetwijfeld bij tot een geloofwaardig beleid inzake verantwoorde bedrijfsvoering. Alle winsten van de Nationale Loterij gaan immers naar goede doelen. Het is belangrijk dat wij dat blijven benadrukken.

Ik heb hierover al vaker discussies gevoerd met de Nationale Loterij. Ik meen dat wij mensen duidelijk moeten maken dat ze niet moeten spelen om heel veel geld te verdienen, wat vaak het geval is bij privékansspelen, waar men meent controle te hebben en veel geld te kunnen winnen.

Als men het al doet, moet men uitgaan van de logica dat het eigenlijk gaat om steun die wordt verleend via goede doelen. Dat is immers een betere manier om het aan te pakken dan mensen het gevoel te geven dat het een spelsysteem is waarover ze controle hebben en waaraan ze veel geld kunnen verdienen.

Op elk van deze vier bovenstaande punten maakt de Nationale Loterij een verschil met de private kansspelen.

De Nationale Loterij heeft zich steeds open opgesteld ten aanzien van het VAD en andere expertisecentra. Zo heeft de Nationale Loterij in 2020 het VAD gevraagd om een externe deskundige af te vaardigen in het voormalige Comité Verantwoord Spel, dat zich concreet diende uit te spreken over de lancering van nieuwe loterijproducten, marketingcampagnes en alle aangelegenheden inzake verantwoord spel. Jammer genoeg heeft het VAD dat toen geweigerd, maar we moeten dat verder aanbieden.

01.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dank u voor uw antwoord, mijnheer de staatssecretaris. Ik volg de problematiek van heel nabij, want in de commissie voor Justitie, waarin de kansspelwetgeving wordt besproken, proberen we al jaren stap voor stap de regelgeving te verstrengen, wat echt wel nodig is. Er is uiteraard een verschil tussen de private en de publieke operatoren. We moeten er ook voor opletten dat we niet het beeld scheppen alsof de private sector de slechteriken zijn, hoewel er veel zijn met slechte bedoelingen en er maar één oogmerk is, namelijk zoveel mogelijk winst maken, en dat alles wat de Nationale Loterij doet, veilig en goed is.

Zoals ik in mijn vraag heb gesuggereerd, biedt de Nationale Loterij ook producten aan die gericht zijn op de jeugd. In de omschrijving klinkt het: "Ga je op trektocht in de piramides en verover je hun verborgen schatten? Neem deel aan de meest kleurrijke races en neem een duik in de geluksfontein. Bij Woohoo is er voor elk wat wils." Dat is geen reclame voor een veertiger of vijftiger die achter zijn computerscherm zit.

Het VAD heeft enquêtes uitgevoerd bij de jeugd om na te gaan hoe het gesteld is met het verslavingsgedrag in het algemeen, maar hield ook aparte enquêtes over gokken. Op heel jonge leeftijd kopen jongeren al vaak krasbiljetten van de Nationale Loterij. Dat is niet toegestaan, maar toch slagen ze daarin. Jongeren worden dus aangetrokken tot die misschien op het eerste gezicht wat onschuldigere spelletjes, maar het zijn ook triggers om verder te gaan. Er moet bijgevolg aandacht voor zijn de kwetsbare groepen, waaronder jongeren, het meest te beschermen. Ik ben dan ook blij dat er meer bescherming zal worden geboden. De tekst daarover is goedgekeurd. De EPIS-lijst is heel belangrijk, maar hier niet van toepassing. Kortom, ook de Loterij moet aandacht hebben voor kwetsbare groepen, in het bijzonder de jongeren.

Ik ben het voor de rest ook volledig eens met uw bedenkingen over de bonussen. In het wetsvoorstel dat voorligt in de commissie voor Justitie willen wij op dat vlak nog veel verder gaan en de bonussen afschaffen. Die zijn moordend. Ik hoop dat wij binnen enkele weken een politieke meerderheid zullen vinden om daaromtrent stappen vooruit te zetten. Dan is het ook logisch dat wij bekijken hoe we de wetgeving op de kansspelen, waar dat relevant is, maximaal kunnen gelijkgeschakelen met de wetgeving op de loterijen. Dat is een heel werk en de lobby is bijzonder sterk. Wij volgen het alleszins verder op.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Le président: La question n° 55022925C de M. Benoît Piedboeuf est transformée en question écrite.

La réunion publique de commission est levée à 15 h 04.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.04 uur.